

Telegraful Român

[Organ național-bisericesc.]

Abonamentul:

Pe un an 60 coroane. — Pe șase luni 30 coroane. — Pe trei luni 15 coroane.
Ziarul apare Marțea, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoală ==

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

După 50 de ani.

E ziua Sfântului Andrei, Andrei cel întâi chemat. De 80 de ani ziua aceasta e sărbătoare națională în biserica noastră. Dela 1846 până la 1873 ea a fost zi de bucurie. Serbam ziua numelui Arhiepiscopului Andrei, care viețuia cu duhul și cu trupul între noi.

Ne știam scutiți, apărați, cum scutiți, apărați sunt copiii în casa părintelui lor celui bun, până când el trăiește. Și atunci noi dam laudă Domnului pentru toate cele revărsate asupra noastră prin mijlocirea părintelui celui bun.

Dela 1873 până azi serbăm amintirea numelui lui. Sinodul nostru arhidiecezan a făcut din ziua aceasta serbare națională. În toate bisericile noastre ținem părăstas pentru odihna sufletului lui. În toate școlile noastre ținem ședințe, conferințe cu tinerimea studioasă, în care ne aducem aminte de faptele lui și le punem înainte pildă bună.

Mai ales acum în zilele noastre cu inimă umilită ne adresăm către Dumnezeu milei și al îndurărilor pentru toate câte a dat nouă.

În România Mare se face unirea bisericilor române ortodoxe, unirea lor în cele administrative, căci în celelalte avem unirea. Și ca temelie a lucrărilor se ia memorabila lucrare a mitropolitului Andrei, statutul organic.

Eată cum a sărbătorit biserica înainte cu 50 de ani ziua Sfântului Andrei.

(«Telegraful Român» Nr. 98, dela 1/13 Decembrie 1868.)

Ziua de Sfântul Apostol Andrei.

Sibiu, 30 Noembrie.

Chemarea celui dintâi învățacel Andrei a fost un ce epocal pentru omenime, pentru că cu aceasta s'a întărit cea dintâi din cele douăsprezece coloane ale mântuirii prin Cristos. Cu acea ocaziune s'a aprins cea dintâi lumină aici pe pământ, lumina, care avea să lumineze în lume spre a se cunoaște omul pe sine în demnitatea sa de om, și de a nutri în el credința de acel viitor etern, în împărăția spiritelor.

Provedința face și astăzi minuni cu popoarele. Ea îndeplinește în special cu ele, ce au împlinit cu omenimea în genere, când s'a făcut cel dintâi pas al lățirii creștinismului. Poporul român avea lipsă de a eși din un întunec greu ce l-a asediat vicisitudinile secolilor ca o negură peste dânsul. Și iată provedința ne trimite

un Andrei, carele cu toiagul dreptului și al legii a condus pe poporul său la exercitarea demnității sale ca biserică autonomă și națională.

Când suntem pătrunși de astfel de cugete, considerăm și prezentul; considerăm însă mai mult venitorul, carele are să desvolte arborele seminței ce și până acum a adus roadă multă.

Cugetele acestea stărnite în noi, nu sunt niște cugete izolate. Ele sunt o proprietate foarte estinsă a tuturor românilor, acelora ce o înțeleg și acelora ce încă nu o înțeleg. De aceea e foarte natural, ca ziua de serbare a Apostolului celui întâi chemat S. Andrei, care este totdeauna și ziua numelui Preasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei Bar. de Șaguna, să fie o dublă festivitate solemnă pentru toți românii de sub Arhipăstoria Preasfințitului P. acum numit. Să ne permită on. public, drept argument despre adevărata existență a cugetelor de mai sus a enara simplu, cum fiii sufletești de aici ai Marelui Arhipăstoriu au petrecut această zi festivă și în anul acesta:

Eri seara la 4 oare se săvârși serviciul dumnezeesc de seara cu lithia. La șapte oare Seminarul nostru era iluminat frumos și oaspeții invitați de junimea noastră clericală, sosiră într'un număr foarte frumos (preoți, funcționari, neguțatori și meseriași; doamne și domnișoare) în sala pregătită pentru festivitate. Corul deschise festivitatea prin imnul îndatinat, căruia urma o cuvântare festivă rostită de clericul în anul III, Daniil Popoviciu Barcianu; o cuvântare foarte bine țesută și care cuprinde datele istorice bisericesti și naționale, dela sosirea Excelenței Sale Preasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit până în momentul de față. Corul continuă apoi o intonațiune frumoasă «Sfinte Părinte», urmată de o declamațiune nimerită de către clericul în anul III B. Florianu. După executarea piesei «Respiră românime», de cor, declama cu mult succes clericul an. I. O. Sorescu poezia lui C. Boliacu «Sila».

Festivitatea se încheia ieri seara cu «Pre Stăpânul» executat de cor, după care oaspeții cu inimile pline de bucurie se despărțiră.

Astăzi se celebra Sfânta Liturgie de către corpul profesoral seminarial, la care se cetiră rugăciuni ferbinți pentru îndreptarea sănătății Preasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit, pe care Dumnezeu să ni-l țină într'u fericire mulți ani!

Noul guvern.

Noul guvern a fost format, spre satisfacțiunea generală, punându-se capăt crizei ivite într'unul din momentele cele mai dificile prin care a trecut vreodată țara.

Dăm mai jos decretul de numire al noilor miniștri.

Ferdinand I

Prin grația lui Dumnezeu și Voința Națională, Rege al României.

La toți de față și viitori sănătate.

Având în vedere decretul sub Nrul... am decretat și decretăm:

Art. I — Numim ca miniștri ai noștri, secretari de Stat, pe dnii:

Al. Vaida-Voevod, președenția și externele.

Generalul Averescu, internele.

General Râșcanu, războiul.

I. Pelivan, justiție.

Octavian Goga, instrucțiune publică și culte.

Aurel Vlad, finanțe și ad-interim la industrie.

M. Popovici, lucrări publice.

V. Bontescu, domeniile.

Șt. Pop, ministru al Ardealului fără portofoliu.

Pan. Halipa, ministru delegat al Basarabiei, fără portofoliu.

I. Inculeț, ministru al Basarabiei, fără portofoliu.

I. Nistor, ministru al Bucovinei, fără portofoliu.

Art. II. — Președintele consiliului nostru de miniștri este însărcinat cu executarea prezentului decret.

Dat în București, la 5 Decembrie 1919.

Ferdinand.

Președ. cons de miniștri și ministru al afacerilor străine.

Dr. Al. Vaida-Voevod.

Reforme în ministerul de culte. Ceterim în ziarele din București: Până la crearea noului minister al cultelor pe care l-am anunțat necesar prin faptul importanței chestiunii religioase în statul mărit, la ministerul instrucțiunii este vorba de numirea unei fețe bisericesti în postul de secretar general, și care să se ocupe în mod special cu toate chestiunile de culte. Partea instrucțiunii publice ar rămânea în acest caz rezervată numai ministerului, ca un început de diviziune a muncii, și de specializare.

Instalarea noilor miniștri

La ministerul lucrărilor publice

Eri la orele 11 dimineața d. general Mihail, în fața directorilor generali și inspectorilor generali a ținut o cuvântare aducându-le mulțumiri pentru munca depusă.

Prezintă apoi pe noul ministru, d. Mihail Popovici, rugându-l să-i dea acelaș neprețuit concurs.

D. inginer inspector general Elie Radu a mulțumit d. lui general Mihail în numele funcționarilor ministerului.

D. M. Popovici, noul ministru de lucrări publice, a rostit o frumoasă cuvântare, spunând că azi când visul secular al Românilor s'a realizat, urmează munca răspunzătoare pentru consolidarea României Mari.

Voi căuta să îmbunătățesc și să înmulțesc rețeaua noastră de cale ferată, lucru care va contribui imediat la ieftinirea traiului. D-sa termină cerând concurs entuziast.

La ministerul de finanțe

D. Angelescu, fostul ministru, de finanțe a adus vii mulțumiri directorilor generali cât și întregului personal pentru ajutorul dat în conducerea finanțelor.

D-sa prezintă apoi pe d. Aurel Vlad.

D. Aurel Vlad noul ministru de finanțe arată că primul său gând este îmbunătățirea situației financiare a României Mari. D-sa face apel la cei de față rugându-i să-l secundeze, în munca așa de grea pentru restabilirea finanțelor țării.

La ministerul instrucțiunii

D. Octavian Goga, noul ministru al cultelor și instrucțiunii publice, s'a prezentat eri la departamentul d-sale, luând contact cu funcționarii superiori, inspectorii generali și inspectorii și directorii învățământului.

Cu această ocazie d. general Lupescu și-a luat rămas bun dela foștii colaboratori, rostind o scurtă cuvântare.

Când am venit la d-voastră — spune d. general — v'am promis că nu voi sta mult. Mi-am ținut promisiunea. Am găsit la toți colaboratorii mei dragoste, devotament, pricepere. Plec încântat și mândru că v'am fost două luni ministru.

Vă promit o dulce și frumoasă amintire pentru fiecare în parte.

Mulțumesc d. lui secretar general care — lăsându și serioasele ocupațiuni de profesor universitar — a primit să călăuzească bunul mers al administrației școlare.

D. Octavian Goga schițează, în câteva cuvinte programul de activitate, pe care-l va urma la ministerul instrucțiunii.

Trebuie să avem atenția încordată asupra greutății problemei de unificarea învățământului și de rezolvirea chestiunii religioase, care se vor pune în curând.

Date fiind greutățile și importanța problemelor va trebui făcută bifurcarea ministerului, ba poate chiar o diviziune în două altele: instrucția și cultele.

D. ministru face apel la munca tuturor funcționarilor.

D. Vălcovici, secretarul general al ministerului instrucțiunii asigură că apelul d-lui ministru va întâlni cea mai mare bunăvoință din partea funcționarilor cari sunt specialiști în ramura învățământului.

Urează bună venire d-lui ministru care are legătură intimă sufletească cu ministerul culturii. o
(Dacia)

Pentru cei cari conduc

calea ferată în Ardeal.

Un tren oprit în câmp, ca să fie dați jos 5 preoți români.

S'ar părea de necrezut cele spuse mai sus, dacă n'ar fi următorul caz, petrecut cu subscribul, și pe care îl vom expune aici, pentru a atrage atenția celor în drept, pentru pedepsirea celor culpabili.

Eram în întoarcere dela Sibiu, unde fuseseam să-mi ridic restanțele de salariu pe cești 2 ani.

După o așteptare plicticoasă de 7 ore în Copșa, veseli de sosirea trenului, ne urcaram eu cu încă 4 colegi într'un vagon de cl. II — se înțelege — după ce prin opintiri uriașe, izbiturăm să câștigăm atâta loc, ca să fim siguri, că nu lunecăm pe ușa vagonului. Deși îmbulziți încât era gata să ne înăbușim, și orbecând prin întunec, totuși, buna dispoziție nu dispăruse dintre noi. Pe semne însă voia noastră bună și glumelile noastre nu au fost pe gustul unui soldat sas, care ne apostrofează, provocându-ne să fim liniștiți pe coridor, căci dl general doarme.

Ba insistând să părăsim vagonul sub cuvânt că ar fi rezervat, nu ne mai rămase altă scăpare, decât să cerem să fim conduși la respectivul domn mare, a cărui ordonanță se da de soldatul d n chestiune. Și aceasta pentru a mijloci să putem rămănea în vagon, căci era peste putință să găsești alt loc în tren.

Mare ne fu însă mirarea văzând, că trenul ce abia se mișcase din gară, se opri în mijlocul câmpului în bezna nopții. Disparația soldatului obraznic îndată ne a pus în clar cu situația penibilă. Înțelesesem îndată scopul cu care s'a oprit trenul, și care nu putea fi altul, decât de a ne primejdui vieța dându-ne jos în mijlocul câmpului. Despre aceasta nu mai încăpea nici o îndoială văzând că apare conductorul provocându-ne să părăsim vagonul cu cuvintele: «tessék leszálni, ez bizottsági kocsi». În acelaș timp alt individ ne amenință, forțându-ne să executăm ordinul. Văzând pornirea neinduplecată a acestor bestii de oameni, în cari în zadar mai căutam un dram de simț omenesc spre a-l îndupleca să renunțe la planul lor criminal, cedaram în nădejdea că ni se va rezerva alt loc în tren. Ce să vezi însă? Cât ai bate în palmi trenul porni. Văzând situația penibilă, unii dintre noi și adevărați preoți: Ioan Dan, Dumitru Ban și Emilian Stoica mai norocoși, aruncându-se într'un vagon de vite, putuse să se vadă în siguranță. Eu și cu păr. Iuliu Holdor, de curând reîntors din America, ca să nu rămănem în mijlocul câmpului, în bezna nopții, pradă fiarălor și gata să înghețăm, nu mai stăturăm mult pe gânduri, ci ne aruncaram în fuga trenului pe scări, acățându-ne de fierul din afară.

Nu pot să descriu clipele de groază ce le-am petrecut atunci, abia putând să ne ținem cu o mână, cu cealaltă ne țineam bagajul și amenințați în tot momentul să fim zdrobiți de grinzile de fier ale podurilor de peste Târnave?

Întrebându-ne unul pe altul: «Frate părinte, oare câți km. mai sunt până la proxima stație? Oare putea vom rezista la frig, să nu ne înghețe mâinile?»

Apoi făcând reflecțiuni, care oglindau durerea cea mai cumplită, ce o încercam noi, văzându-ne ajunși în halul acela.

Se vede însă, că Dumnezeu, pe care îl rugam, murmurând rugăciuni în gândul nostru, nu a putut răbda aiata răutate, căci spre marea noastră bucurie, după-ce nici la stația proxima, intenționat nu a fost oprit trenul, spre a ni se deschide ușa, la care băteam cu disperare și cu groaza care țiu da numai moartea, pe care o vezi în față, — zic — spre marea noastră bucurie am zărit de departe luminile lampelor electrice din Mediaș.

Sosiți în gară, imediat am pus mâna pe conductor, care nu s'a așteptat, să ne mai vadă în viață, sau cel puțin nu credea să ne mai fi putut urca noi în tren, ceea ce ușor se putea deduce din frica pe care am văzut-o la el, predându-se de bună voie în mâinile noastre spre a-l duce înaintea șefului de gară, unde credeam că i-se va dicta pedeapsa. Spre mirarea noastră însă, pe lângă că nu ni se răspundea la vorba noastră românească, deși arătaserăm vinovăția lui pentru încercare de omor, el fu luat în apărare. Iar după ce ne refuzară de a ne pune la dispoziție cartea de plângeri, sub cuvânt că: Nincs panaszkönyv, ne mângăiarăm cu nădejdea, că doară la Direcțiunea C. F. R. ni se va da satisfacția la care a rămas să facem plângere. Nici atâta omenie ne având, ca ajunși la Mediaș, cel puțin acolo să ni se dea un loc în tren, am fost siliți să așteptăm până d mineața la proximal tren și astfel numai a 2-a zi la ameazi am putut să fim eu la gara Feldioara.

Vălcele, 1 Decembrie 1919.

(Gaz. Trans.)

George Fl. Preșmereanu,
paroh adm.

Cronică din Basarabia.

Hotin.

Activitatea culturală — În orașul Hotin, cu o populație de circa 25,000 locuitori, se găsesc actualmente 14 școli de băieți și fete și anume: 6 școli primare mixte, cu 4 clase, 1 școală primară de fete cu 5 clase, 2 școli evreiești, 1 școală polonă, 2 școli medii, un liceu de băieți și un liceu de fete, ambele cu câte 8 clase.

În afară de aceste școli este o școală de adulți, divizată în 3 serii: începători, mai înaintați și acei cari cunosc mai bine limba română și care este frecventată de către funcționarii diferitelor autorități și persoane particulare care este condusă de Revizorul școlar dl N. Păun, asistat de 4 lectori.

Toate aceste școli se întrețin de către diferite comitete, la care ia parte însemnată primăria orașului Hotin.

În zilele de 23, 24, 25 și 26 Noemvrie, dl Inspector școlar D. V. Toni a sosit în orașul nostru, și care împreună cu dl Ștefan Gacichevici, președintele Comisiei Interimare a orașului, dl Revizor școlar N. Păun și dl Giurumescu, instructor școlar al jud. Hotin, au făcut o minuoasă inspecție tuturor școlilor primare din oraș — timp de patru zile.

În ultima zi a inspecțiilor, a întrunit în localul școlii medii Nr. 1 pe tot corpul didactic primar, pe lângă care au luat parte oficial și dnii Gacichevici, președintele Comisiei Interimare a orașului, B. Ţu, vice-președintele Comisiei, Buga, președintele Comisiei județene și Ceresenea, membru al acestei comisii.

Scopul întrunirii, o conferință critică a învățământului din oraș și expunerea constatrilor făcute din această inspecție.

Dl Buga, președintele zemstvei, arată că va da tot concursul, alături de dl președinte al Comisiei Interimare, și ca prim început a cumpărat abecedarele necesare pe lângă portretele MM. LL. Regale, ce vor fi așezate în fiecare școală.

Dl Gacichevici, președintele Comisiei interimare, salutată era nouă a învățământului primar, face elogii dlui Inspector școlar, și face o comparație între inspecțiile școlare românești și cele ruse, — cu care ocaziune inspectorii de pe vremuri se mărgineau a veni în oraș, — mândrându-se la unii, bând la alții, iar școlile erau lăsate uitării și la bunul plac al învățătorilor, care făceau și ei — atât cât celelalte ocupațiuni neoficiale le permiteau.

Const. Dimitriu Bițu.

Liceul de fete Nr. 1.

— Serbarea unirii Ardealului. —

Din inițiativa dnei directoare E. Botezatu, cu ocaziunea împlinirii unui an dela unirea Ardealului la patria-mamă, la liceul de mai sus, a avut loc un serviciu religios oficiat de preotul Buconovsky în prezența d. nelor profesoare, părinților elevilor, a lui Dr. C. Ionescu, directorul ministerului, Cociorva, sub-directorul de interne și alții.

După serviciul religios, d-na Busuioc, profesoară de istorie a ținut o cuvântare ocazională.

Corurile conduse de d-na Tului și de dl Paresici au cântat «Imnul Național», «Marșul» și «Hora Unirii».

Elevele Snegota Dimitrescu, Lefter, Armașu, Murafa, Cojocaru, Talpa și Dunova au recitat poezii de Coșbuc, Iosif, Goga, Alexandri și Soricu.

Serbarea s'a încheiat cu dansuri naționale jucate de eleve.

Modul cum s'au executat corurile și dansurile și precum s'au recitat poeziile de către studioasele eleve, nu poate decât să aducă laude d-nei directoare.

Școala eparhială de fete.

— Șezători și serbări culturale. —

După hotărârile sfatului pedagogic al școlii eparhiale de fete din Chișinău, Sâmbătă 29 Noemvrie la ora 6 seara s'a început șirul de șezători literare.

D-ra E. Harnagea, profesoară de limba română, a vorbit despre Al. Vlahuță citind și din poeziile acestuia. De asemenea au citit elevele Ungureanu din clasa VI a fundamentală

poeziile «Cum curge vremea» și fragmentul IV din «Iubire»; Arventieva din aceeași clasă a citit «Prima lecție».

Mercuri dimineața se va oficia în capela școlii un parastas pentru odihna sufletului marelui Vlăhuță.

Luni în 1 Decembrie 1919, dimineața, s'a făcut un Te Deum în capela școlii, pentru Unirea cu Ardealul. Părintele Ev. Lesnic, subdirectorul școlii a ținut o cuvântare la ora 4 p. m. d-ra Margareta C. Stefanescu, profesoară de limba română a vorbit despre însemnătatea zilei de 1 Decembrie pentru toată suflarea românească arătând și suferințele pe care le-au îndurat de-alungul veacurilor frații Ardeleni.

Eleva Lepădatu din clasa IV a recitat poezia: «Oda statuei lui Mihail Viteazul» de V. Alexandri. Au fost coruri: «Deșteaptă-te Române», «Român verde ca stejarul», «Ardealul», etc.

S'au executat mai multe bucăți la piano de către elevele Roșca din clasa VI fundamentală și Ceacovscaia din clasa VIII.

Au luat parte toate elevele și profesorii școlii.

Serbarea s'a încheiat jucându-se «Hora Unirei».

«Sfatul Țării».

Știrile zilei

Resortul cultelor și instrucțiunii publice din Cluj a dat o ordonanță, acordând un șir de favoruri studenților ce au întârziat cu studiile din cauza duratei lungi a războiului. Astfel studenții în drept, cari au servit în armată 1 an, pot absolva dreptul cu 6 semestre, cei cari au servit 2½ ani cu 5 semestre, cei cari au servit 3½ ani cu 4 semestre, iar acele cari au servit și mai mult li se va libera absolutul cu 3 semestre. În anii acestia de serviciu se numără și stagiul celor cu termen redus (așa numitul voluntariat). Resortul totodată publică, că după avizul corpului profesoral dela facultatea de drept, poate încuviința, în mod excepțional, ca absolvenții școlilor comerciale superioare și absolvenții școlilor normale, foști militari, să fie primiți ca studenți ordinari la facultatea de drept. Acestor din urmă atragem atențiunea de a-și câștiga mai întâi examenul diferențial de latină. Alicum urmează ca acest examen să și-l dea la universitate.

Gest nobil. Preasfinția Sa părintele Episcop din Oadea mare, Dr. Demetriu Radu, a dăruit bisericii unite din București, unde a primit chirotonia de preot, suma de 100,000 coroane.

Fapta aceasta nobilă o a făcut Preasfinția Sa acum în toamna acestui an, fiind la lucrările senatului în România. La toată întâmplarea faptă vrednică de înregistrat și vrednică de imitat.

În București diurnele deputaților s'au statorit cu 140 lei. La suma aceasta se ridică și diurnele senatorilor.

Doxologie în București. «Unirea» aduce știrea, că în București cu ocaziunea primei aniversări a unirei Ardealului cu patria Mamă, s'a ținut Te Deum în biserica unită din strada polonă.

Slujba religioasă a fost oficiată de Dr. Traian Frenț, episcopul din Lugoj.

La sfânta slujbă au luat parte mai mulți deputați și senatori ardeleni.

Președinte al curții de apel din Timișoara, a fost numit judele curial în retragere dl Dr. Dimitrie Bălaș de Lissa, fratele mai mare al genialului și mult apreciatului director silvic al Comunității de avere, Alexandru Bălaș. Când înregistrăm această știre îmbucurătoare, ținem să subliniem, că Consiliul Dirigent a făcut cea mai norocoasă alegere, încredințând organizarea și conducerea justiției din Bănat unui distins fiu și jurist al neamului, care numai prin talentul său superior a putut urca cea mai înaltă etapă în ierarhia justiției foștilor noștri zbiri. Descendent al unei familii din țara Făgărașului, mai apoi mutată în Hațeg, cu distinsă tradiție familială și rang de răzeși, el este fiul cel mai mare al judecătorului de pe vremuri Ioan Bălaș din Hațeg, figură marcantă din trecutul luptelor noastre politice-naționale din Ardeal, iar în frământările zguduitoare cu dorul de libertate al ne-

mului românesc în anul 1848. omul de încredere al lui Avram Iancu, dupăcum mărturisește corespondența intimă prietenească între el și marele general, păstrată cu mare pietate între documente prețioase pentru trecutul nostru politic, ale familiei. Noul președinte și-a făcut studiile în Viena, Graz și Paris și, intrând în slujba de judecător, prin muncă neobosită și prin talentul său pozitiv s'a ridicat până la treapta de jude curial. Activitatea sa de judecător și-a desfășurat o aproape patru decenii în diferitele centre ale Bănățului, așadar un perfect cunosător al acestuia și ale nevoilor neamului nostru din aceste părți. Pătura intelectuală a Bănățului și cu osebire a Timișorii va primi cu vie satisfacție și bucurie, această numire, văzând prin ea răsplătită o activitate pusă cu o rară pricepere în slujba dreptății și binelui neamului său. Ne asociăm la această bucurie și noi cei din graniță, în mijlocul cărora încă a petrecut noul președinte și-i trimitem doririle noastre de bine în opera de clădire a justiției românești.

«Foia Diei»

Din «Țara Nouă»: Comisiunea de la Paris a intervenit pe lângă delegația română dela conferința păcii, ca până la 1 Decembrie să se înainteze tablouri de toate păgubele agricole și industriale suferite de România în urma ocupației germane. Tablourile vor fi remise Germaniei până la 31 Decembrie a. c. în conformitate cu tratatul de pace. Prin acest tratat Germania se obligă să întrebuițeze resursele sale economice direct pentru restabilirea materială a regiunilor puterilor aliate și asociate invadate, în măsura în care aceste puteri vor hotărâ.

— La Cernăuți s'a ținut o importantă adunare a învățătorimei din Bucovina convocată de dnii învățători și deputați Gavrilăscu și T. Bujor. S'a discutat atitudinea învățătorimei din Bucovina pentru cultivarea maselor și ameliorarea situației lor. A luat cuvântul și dl Tofan. Dl Stefan Percec a citit telegrame care s'au trimis dlor I. Mihalache, N. Iorga și I. Nistor.

— Toate curțile casărilor din Bulgaria vor fi transformate în grădini de zarzavat. O parte din ele ca și câmpurile de tragere au fost arate și semănate cu grâu.

— Reprezentanții întreprinderilor comerciale «The Baldwin Locomotive Works» din America, cari se află în București sub conducerea dlui colonel Groble din armata Statelor unite, tratează cu administrația căilor noastre ferate pentru procurarea locomotivelor și a părților de mașini necesare C. F. R.

În acest scop se studiază construirea unui elevator puternic, cu ajutorul căruia să se poată descărca din vapor părți de mașini în greutate până la 40,000 kgr.

Extras din evidența oficiului de nașteri al orașului în luna Noembrie 1919. Anunțați pentru timp permanent: bărbați 132 femei 194. Neguțători, industriași 108. Spitaluri 532. Elevi de școale dela țară 166. Arestanți 10. Anunțări de denărtare 481. Serviciu: intrate: bărbați 14, femei 93. Eșite: femei 19. Streini: intrați 3352. eșiți 3196. La olaltă: intrate 4601, eșite 3696. Amenințați, pedepsiți 9. Au fost anunțați: în scris 5315 cu vorba 6159 suma 11474. Schimbări de locuințe 1962. Anunț de eșire 6045. Anunț de intrare 4601. Suma 12608.

MAI NOU.

Alegerea de președinte la cameră.

În urma numirii dlui Alexandru Vaidavoevod de ministru-președinte, a devenit vacant locul de președinte la cameră, și în urma numirii dlui Pan Halipa de membru în guvern, a devenit vacant locul de vice-președinte la cameră.

La alegerea făcută Marți președinte a fost ales Nicolae Iorga cu 168 de voturi contra 151, date pentru V. Goldiș. Vice-președinte a fost ales basarabeanul Ciugureanu cu 204 voturi contra 22 obținute de Vintilă Serghie.

Regatul România.

Consiliul Dirigent. — Resortul finanțelor.

Nr. 18265/1919. Secția V.

Ordonanță

cătră toate Prefecturile și direcțiunile financiare.

Pentruca deoparte să ne stea la dispoziție materialul necesar la lichidarea cu fosta monarhie austro-ungară, iar pe de altă parte ca această lichidare să se întâmple în mod și formă co-răspunzătoare, pentru a putea apăra interesele cetățenilor noștri, ordonăm următoarele:

Să se formeze în trei zile după apariția acestui ordin în fiecare capitală de județ o «Comisie pentru procurarea datelor de lichidare».

Comisia se va forma de prefectul județului în înțelegere cu directorul financiar. În comisie vor lua parte afară de cei susnumiți și șeful autorității de justiție, șefii oficiilor silvice și al minelor, del-gatul camerei de comerț și industrie, câte un reprezentant al băncilor, comercianților și industriașilor. Dacă în caz că ar lipsi vre-unul din susamintiții, fără a lua aceasta în considerare, se poate forma comisia.

Totdeodată cu referire la acest ordin, comisia va publica prin anunțuri și prin afișe, va atrage atențiunea celor interesați, să legitimeze și să declare comisiei în mod autentic toate debitele și creditele ce le au pe teritoriul fostei monarhii austro-ungare cari nu aparțin la România Mare.

Declarațiunea trebuie să conțină răspunsul la următoarele întrebări:

1. numele, ocupația și locuința declaratorului;
2. suma debitului sau creditului;
3. numirea termenului când e scadentă suma debitului sau creditului;
4. adresa precisă a respectivului, față de cine există creditul, adică cui îi datorește, și în fine
5. din care afacere a provenit debitul sau creditul.

Interesații trebuie să facă aceasta declarațiune în 14 zile după data publicării comisiei.

Declararea întârziată nu se va lua în considerare de secția de lichidare de mai târziu. Pagubele provenite din aceasta le vor suporta interesații.

Materialul adunat după scadența termenului de declarare să se trimită îndată Resortului de finanțe.

Totdeodată li-se impune acestor comisii să examineze toate chestiile, iar observațiunile din cercul lor de activitate despre cari cred că vor putea fi obiect în chestia lichidării, vor raporta în scris Resortului de finanțe.

Deslușirile necesare în această cauză le dă Resortul finanțelor.

Cluj, la 20 Noembrie 1919.

p. șeful resortului finanțelor:
Dr. Dragonescu.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 (Modificată)

I. Vor fi considerați ca infractori:

1. Acei cari fără rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc., vor comunica, colporta, comenta, în orce chip, știri fie adevărate, fie înmaginare, sau păreri relative la operațiunile de război, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orce chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona, sau trăda, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare, în timp de război.

Nr. of. com. 320/919

(384) 1—2

Publicațiune.

Comuna Mohu dă în înreprindere, prin licitațiune publică minuendă și verbală împreună cu oferte închise edificarea podului său de lemn 60 m. lung de peste râul Cibin în 15 Decembrie 1919 a. m. la 9 ore în cancelaria comunală din Mohu.

Vadiul 5% după suma oferită, sau 2000 cor. pentru licitanți verbali.

Ofertele închise trebuie înaintate până la deschiderea licitațiunii verbale la primăria comunală. Oferte ulterioare după încheierea licitațiunii nu se mai primesc.

Condițiunile de licitațiune, devisa și conspectul materialelor se pot vedea în orele oficioase în biroul notarului comunal.

Mohu, la 5 Decembrie 1919.

Primăria comunală.

Nr. 403/1919 prot.

(370) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională din Ruși, protopresbiteratul Sibiiu în virtutea deciziei consistoriale din 5/18 Oct. a. c. Nr. 7373, să scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt salar 300 cor. dela parohie, restul din întregire dela stat, 2 stânjini de lemne de foc în natură precum și grădină 1/4 jugăr în natură.

Alesul este dator a instrui copii în cântările liturgice și a-i conduce în Dumineci și sărbători la biserică și a cânta cu ei la liturgie.

Doritorii de a ocupa acest post să înainteze cerere la subsemnatul oficiu în termenul deschis instruite cu documentele recerute (atestat de botez, diploma de învățător și atestat de serviciu.)

Sibiiu, în 18/29 Octombrie 1919.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Nr. 304/1919

(360) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului al II-lea de învățător dela școala ortodoxă română din Dârlos, protopresbiteratul gr. or. al Mediașului, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

Salarul prescris de lege, ce se solvește dela stat cu toate adăusele sistemisate, cvartir și grădină în natură precum și 2 stânjini de lemne de foc.

Învățătorul ales pe lângă îndatoririle prescrise de normele în vigoare, e dator se instrui și în școala de repetiție, iar în Dumineci și sărbători să conducă copiii la biserică și să cânte cu ei la sf. liturgie.

Doritorii de a ocupa acest post, să-și înainteze cererile instruite cu documentele prescrise în termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Mediașului în conțelegere cu comitetul parohial.

Mediaș, la 1/14 Octombrie 1919.

Romul Mircea
protopop.

Nr. 326/1919

(258) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră confesională din Zdrapți, Ribita, Vaca și Luncoiu de Jos protopresbiteratul „Zarand” să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele asigurate de stat.

Doritorii de a ocupa acest post, să-și înainteze petițiile instruite conform normelor în vigoare în termenul arătat subscrisului oficiu protopopesc.

Brad, la 25 Septembrie 1919.

Pompliu Piso,
adm. protopopesc.

Nr. 278/1919.

(369) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor vacante învățăto-rești mai jos înșirate din protopresbiteratul Ungurașului să publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție, — pe lângă următoarele emolumente.

Bodia: 400 cor. din repartitie, restul dela stat, cvartir în natură și un 1/4 jugăr grădină.

Stăna: 520 cor. din repartitie, 8 jugăre de loc a căror venit este computat în suma de 80 cor. în salarul învățătoresc, restul dela stat, cvartir în natură și grădină școlară.

Rugărilor instruite cu documentele prescrise se vor înainta în termenul deschis la subscrisul oficiu protopopesc.

Unguraș, 11 Noem. 1919.

Oficiul protopresbiteral din Unguraș în conțelegere cu comitetele parohiale conștente.

Ioil Ghinrișan,
adm. ppopesc.

Nr. 912/1919

(359) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător în sensul hotărârei Consistoriale Nr. 8169 Șc. a. c. la școala confesională din Boholt protopresbiteratul Făgăraș se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

Salar 600 cor. dela parohie restul dela stat.

Alesul este deobligat la Dumineci și sărbători a cânta cu școlarii de toate zilele și cu cei de repetiție, la sfânta liturgie.

Documentele să se înainteze subsemnatului oficiu protopopesc.

Făgăraș, în 13 Noemvrie 1919.

Oficiul protopopesc român ortodox din Făgăraș la ordinul de sus.

Nicolae Borzea,
protopop.

„FRĂȚIETATEA”,

:: :: institut de credit și economii, societate pe acții în Sadu. :: ::

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «FRĂȚIETATEA» societate pe acții, sunt invitați prin aceasta la

a XII-a adunare generală ordinară,

ce se va ținea în Sadu, în casele institutului, în 21 Decembrie 1919 la 1 oră p. m. cu următoarea

Ordine de zi:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și darea absolutului pe anul expirat 1918.
2. Propunerea direcțiunii și decidera asupra împărțirii profitului curat.
3. Alegerea unui membru în direcțiune în locul celui demisionat.
4. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghiere în locul celui decedat.

Sadu, la 7 Decembrie 1919.

Direcțiunea.

Domnii acționari cari doresc a lua parte la adunare în persoană sau prin plenipotențiați sunt poștiți, conform §-lui 20 din statute, a-și depune acțiunile și documentele de plenipotențiere cu o zi înainte de adunarea generală la cassa institutului nostru.

Active.**Bilanț general cu 31 Decembrie 1918.****Pasive.**

	K	f		K	f
Cassa în număr	3	236.56	Capital social	25	000.—
Cambii	32	869.—	Fond de rezervă	5	228.18
Oblig. întabulate	52	518.—	Depuneri spre fructificare	130	810.45
Oblig. neîntabulate	17	824.40	Dividenda neridicată	109	—
Depozite proprii	25	992.40	Creditori	685	40
Realități (casele institutului)	10	000.—	Profit	947	77
Efecte	6	635.60			
Debitori	190	—			
Mobilier	3	020.—			
Interese transitoare restante	10	494.84			
	162	780.80		162	780.80

Cheltuieli.**Profit și Perderi cu 31 Decembrie 1918.****Venituri.**

	K	f		K	f
Interese după depuneri	3	525.03	Interese dela împr. cambiale	2	855.02
Salare	1	300.—	Interese dela oblig. întabulate	133	59
Diverse spese	451	21	Interese dela oblig. neîntabulate	1	477.07
Contribuțiune:			Interese după depuneri proprii	618	88
10% dare după depuneri	352	50	Provizioni	2	417.01
dare directă	829	06			
Marce de prezență	96	—			
Profit	947	77			
	7	501.57			

Sadu, la 31 Decembrie 1918.

DIRECȚIUNEA

D. Bunea m. p. Emilian Crăciun m. p. Ioan Pascu m. p. Ioan Popica m. p. Ioan Căndea m. p. prezident.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat contrile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare ale societății, purtate în bună regulă.

Dumitru Popovici m. p.
prezident.

Dumitru Savoia m. p.

Dumitru Popica m. p.